

ביאור בדרך אפשר

1 הנביא ישעיהו מתנבא על הגאולה השלימה ואומר (בהפטרות השבוע,
2 ההפטרות השביעית מ"שבע נחמתא", שבע ההפטרות של נחמה הנאמרות
3 מ'שבת נחמו' עד ראש השנה):
4 **שׁוֹשׁ אַשִׁישׁ** אֲנִי אֲשַׁמַּח בְּהִנְיָ תְּגַלַּנְי נַפְשִׁי בְּאַלְקִי, עִם בּוֹא הַגְּאוּלָּה
5 השלימה פִּי ה' הִלְבִּישְׁנִי בְּגָדֵי
6 יִשַׁע בְּגָדִים שֶׁל יִשׁוּעָה מְעִיל
7 צְדָקָה יִעֲטֶנִי ויעטה (יעטר) אותי
8 במעיל של צדקה. פָּחַתָּן יִכְהֶן
9 פָּאֵר וְכַפְלָה תַעֲדָה כְּלִיָּה¹
10 ויקטט אותי כחתן הלוּבש בגדים
11 מפוארים וככלה העונדת תכשיטים,
12 וּמְבוֹאָר בְּזָה², לגבי המשמעות
13 הפנימית של פסוקים אלה לפי
14 החסידות ב'לקוטי תורה'³ לרבנו
15 הזקן וּבְדִרוּשֵׁי מֵאֵמֶרֵי הַחֲסִידוֹת שֶׁל
16 רַבְתּוֹתֵינוּ נְשִׂיאֵינוּ אֲדַמּוּרֵי חַב"ד⁴
17 שְׁלֹאֲחֵרֵיזָה בדורות שאחרי
18 אֲדַמּוּרֵי הַזִּקְנָה כָּל דּוֹר וָדוֹר, כָּל
19 נְשִׂיא בְּסַגְנוֹנוֹ, שֶׁכֵּן קִיַּיִם בֵּין
20 הָאֲדַמּוּרִים הַבְּדִלִי סַגְנוֹן בְּמֵאֵמֶרֵי
21 הַחֲסִידוֹת שֶׁלָּהֶם, וְכֵן אַחַד מֵהֶם
22 מֵתַפְיִין בְּסַגְנוֹן הַמִּיּוּחָד לּוֹ,
23 וּבְמֵאֵמֶרֵים אֵלֶּה מְבוֹאֵר דְּעֲנִין בִּיטוּי
24 שׁוֹשׁ אַשִׁישׁ הוּא מְלִשׁוֹן
25 שְׁמִחָה, וְכֵן גַּם הַבִּיטוּי תְּגַלַּנְי
26 הוּא מְלִשׁוֹן שְׁמִחָה, וְכִידּוּעַ
27 שְׂגִילָה הִיא אֶחָד מֵעֲשָׂרָה
28 לְשׁוֹנוֹת שֶׁל שְׁמִחָה⁴ (כמו
29 שאומרים בנוסח 'שבע ברכות' של
30 נישואין גִּילָה רִינָה דִּיעָה
31 וְחִדּוּהָ וְכוּ'), וְכִיוּן שֶׁשְׁנֵי
32 הַבִּיטוּיִים הֵם לִשׁוֹן שְׁמִחָה, יֵשׁ לַחַת
33 טַעַם מֵהַמְשַׁמְעוֹת הַפְּנִימִית שֶׁל כָּל
34 הַלִּשׁוֹן אֶף הַהִפְרָשׁ הַהִבְדֵּל
35 בִּינֵיהֶם בֵּין "שׁוֹשׁ אַשִׁישׁ" ו"תגלו"
36 הוּא דְשְׁמִחָה סֵתֵם שְׁעִלִּיה
37 מְדוּבָר ב"שׁוֹשׁ אַשִׁישׁ" הִיא בְּגִלּוּי
38 שְׁמִחָה גְלוּיָה, נִיכֵרָת וּמוֹרֵגֶשֶׁת, וְאֵילּוֹ
39 גִּילָה הִיא בִיטוּי שְׁמִירָה עַל
40 שְׁמִחָה מְכוּסָה וְנִעְלָמָה, וְכִמוֹ
41 שְׁפָתוּב⁵ וְגִילּוֹ בְרַעְדָה וְכִיוּן
42 (הקשורה בפחד ואימה) הַכְּתוּב מֵתָאֵר אֶת הַשְּׁמִחָה בְּבִיטוּי "וְגִילּוֹ", מוֹבָן

ביאור בדרך אפשר

43 שֶׁזֶהוּ לִשׁוֹן שְׁמִתִּיחַס לְשַׁמְחָה מְכוּסָה וְנִעְלָמָה. וְצָרִיף לְהַבִּין, מֵהוּ
44 עֲנִין וְהַמְשַׁמְעוֹת הַפְּנִימִית שֶׁל שׁוֹשׁ אַשִׁישׁ - שְׁמִחָה גְלוּיָה,
45 וְאַחֲרֵיכֵן תְּגַלַּנְי נַפְשִׁי - שְׁמִחָה מְכוּסָה כְּלוּמֵר, יֵשׁ לַהֲבִין: א) מֵהוּ
46 הַתּוֹכֵן שֶׁל שְׁנֵי סוּגֵי הַשְּׁמִחָה, הַגְּלוּיָה וְהַמְכוּסָה? ב) מֵהַ טַעַם לְסִדֵּר הַדְּבָרִים
47 וּמְדוּעַ הַפְּסוּק מְקִידִים אֶת הַשְּׁמִחָה
48 הַגְּלוּיָה לְשַׁמְחָה הַמְכוּסָה?.
49 אֶף הָעֲנִין הוּא, דְּהִנֵּה פְּסוּק
50 זֶה קוֹרֵין בְּהַפְטָרַת פְּרִשְׁת
51 נְצָבִים שְׁקוֹרִין לְעוֹלָם תְּמִיד,
52 בְּכֹל קְבִיעוֹת לְפָנֵי רַאשֵׁי הַשָּׁנָה
53 (כְּדֹאֲתָא כְּפִי שְׁמוּבָא ב'לקוטי
54 תוֹרָה' פְּרִשְׁת נְצָבִים⁶ שֶׁם
55 נִתְבָּאֵר בְּהַרְחֵבָה הַקְּשֵׁר בֵּין הַפְּסוּקִים
56 הָרַאשׁוֹנִים בְּפִרְשַׁת נְצָבִים לְרֹאשׁ
57 הַשָּׁנָה), וּמִזָּה מוֹבָן דְּעֲנִינֵי
58 פְּסוּק זֶה שׁוֹשׁ אַשִׁישׁ שֶׁבְּהַפְטָרָה
59 שְׁפִיכִים לְעֲנִינֵי רַאשֵׁי הַשָּׁנָה
60 וְחֹדֶשׁ תְּשָׁרִי בְּכָל מְכִיוּן שִׁישׁ
61 קֶשֶׁר בֵּין הַהַפְטָרָה לְפִרְשָׁה, וְהַפְּרָשָׁה
62 קְשׁוּרָה לְעֲנִינֵי רֹאשׁ הַשָּׁנָה, הוּא הַדִּין
63 לְגַבֵּי הַהַפְטָרָה, כְּפִי שִׁיתְבָּאֵר לְהַלָּן.
64 וּבִיאֹר הָעֲנִין הוּא, הִנֵּה
65 מְבָאֵר כ"ק אֲדַמּוּרֵי הַצִּמְחָה
66 צְדָקָה ב'אֹר הַתּוֹרָה'⁷,
67 דְּהַפְתּוּב אֹמֵר שׁוֹשׁ אַשִׁישׁ,
68 וְלֹא פִירֵשׁ מִי הָאֹמֵר, לְמִרּוֹת
69 שֶׁהַפְּסוּק נֹאמֵר בְּלִשׁוֹן יְחִיד וְאֵם כֵּן
70 הַכוּוּנָה לְמִישׁוּהוּ מְסוּיִים, בְּכֹל זֹאת
71 הַכְּתוּב לֹא אֹמֵר דְּבַר לְגַבֵּי זְהוּתוֹ שֶׁל
72 הָאֹמֵר "שׁוֹשׁ אַשִׁישׁ", וְטַעַם הַדְּבַר
73 הוּא לְפִי שֶׁהוּא מְאָמֵר
74 (הַנְּבִיא) בְּעַד כְּלָלוֹת יִשְׂרָאֵל,
75 וְקֹאֵי וְהַכוּוּנָה הִיא עַל עֲבוּדַת כָּל
76 אֶחָד וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל, וְלִכֵּן לֹא
77 נֹאמֵר מִי הָאֹמֵר, כִּי הַכוּוּנָה לְכֹל אֶחָד
78 וְאֶחָד שְׁהִיא עֲבוּדַת ה' שֶׁל כָּל אֶחָד
79 מִיִּשְׂרָאֵל הִיא בְּב' הָאוֹפְנִים
80 דְשׁוֹשׁ אַשִׁישׁ שְׁהִיא שְׁמִחָה גְלוּיָה
81 וְתְּגַלַּנְי נַפְשִׁי שְׁהִיא שְׁמִחָה נְסִתְרָה,
82 וּבְפִרְשׁוֹת, זֶהוּ בְּחֹדֶשׁ תְּשָׁרִי
83 שְׁנֵי הָאוֹפְנִים הָאֲמֹרִים בְּעֲבוּדַת ה' שְׁקִיַּיִם תְּמִיד בְּאוֹפֵן כְּלָלִי, קִיַּיִם
84 בְּפִרְשׁוֹת בְּחֹדֶשׁ תְּשָׁרִי.

בס"ד. שבת פרשת נצבים-וילך, כ"ה אלול ה'תשמ"ג. (הנחה בלתי מוגה)

1 **שׁוֹשׁ אַשִׁישׁ** בְּהִנְיָ תְּגַלַּנְי נַפְשִׁי בְּאַלְקִי, כִּי
2 הִלְבִּישְׁנִי בְּגָדֵי יִשַׁע מְעִיל צְדָקָה יִעֲטֶנִי.
3 פָּחַתָּן יִכְהֶן פָּאֵר וְכַפְלָה תַעֲדָה כְּלִיָּה¹, וּמְבוֹאָר
4 בְּזָה², ב'לקוטי תורה'³ וּבְדִרוּשֵׁי רַבְתּוֹתֵינוּ
5 נְשִׂיאֵינוּ שְׁלֹאֲחֵרֵיזָה בְּכָל דּוֹר וָדוֹר, כָּל נְשִׂיא
6 בְּסַגְנוֹנוֹ, דְּעֲנִין שׁוֹשׁ אַשִׁישׁ הוּא מְלִשׁוֹן שְׁמִחָה,
7 וְכֵן גַּם תְּגַלַּנְי הוּא מְלִשׁוֹן שְׁמִחָה, וְכִידּוּעַ שְׂגִילָה
8 הִיא אֶחָד מֵעֲשָׂרָה לְשׁוֹנוֹת שֶׁל שְׁמִחָה⁴ (גִּילָה
9 רִינָה דִּיעָה וְחִדּוּהָ וְכוּ'), אֶף הַהִפְרָשׁ בִּינֵיהֶם
10 הוּא דְשְׁמִחָה סֵתֵם הִיא בְּגִלּוּי, וְאֵילּוֹ גִּילָה הִיא
11 שְׁמִחָה מְכוּסָה, וְכִמוֹ שְׁפָתוּב⁵ וְגִילּוֹ בְרַעְדָה.
12 וְצָרִיף לְהַבִּין, מֵהוּ עֲנִין שׁוֹשׁ אַשִׁישׁ - שְׁמִחָה
13 גְלוּיָה, וְאַחֲרֵיכֵן תְּגַלַּנְי נַפְשִׁי - שְׁמִחָה מְכוּסָה.
14 אֶף הָעֲנִין הוּא, דְּהִנֵּה פְּסוּק זֶה קוֹרֵין בְּהַפְטָרַת
15 פְּרִשְׁת נְצָבִים שְׁקוֹרִין לְעוֹלָם לְפָנֵי רַאשֵׁי-
16 הַשָּׁנָה (כְּדֹאֲתָא ב'לקוטי תורה' פְּרִשְׁת נְצָבִים⁶),
17 וּמִזָּה מוֹבָן דְּעֲנִינֵי פְּסוּק זֶה שְׁפִיכִים לְעֲנִינֵי
18 רַאשֵׁי-הַשָּׁנָה וְחֹדֶשׁ תְּשָׁרִי בְּכָל מְכִיוּן שִׁישׁ
19 הוּא, הִנֵּה מְבָאֵר כ"ק אֲדַמּוּרֵי הַצִּמְחָה צְדָקָה
20 ב'אֹר הַתּוֹרָה'⁷, דְּהַפְתּוּב אֹמֵר שׁוֹשׁ אַשִׁישׁ,
21 וְלֹא פִירֵשׁ מִי הָאֹמֵר, לְפִי שֶׁהוּא מְאָמֵר (הַנְּבִיא)
22 בְּעַד כְּלָלוֹת יִשְׂרָאֵל, וְקֹאֵי עַל עֲבוּדַת כָּל אֶחָד
23 וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל, שְׁהִיא בְּב' הָאוֹפְנִים דְשׁוֹשׁ
24 אַשִׁישׁ וְתְּגַלַּנְי נַפְשִׁי, וּבְפִרְשׁוֹת זֶהוּ בְּחֹדֶשׁ תְּשָׁרִי.

(1) ישע'י סא, י. 2) אוה'ת פרשתנו ע' א'רמ ואילך. ובכ"מ. 3) פרשתנו מז, א. 4) ראה אדר"נ פל"ד. 5) תהלים ב, יא. 6) מד, א. 7) שם ע' א'רמא. שם ע' א'רמא.

שׁוֹשׁ אִשִּׁישׁ בְּהוֹי' תִּגְלַל נַפְשִׁי בְּאַלְקֵי

ביאור בדרך אפשר

1 וּכְלֹלֹת הַבִּיאוֹר בְּזָה⁸, הִנֵּה מֵה שֶׁכְּתוּב שׁוֹשׁ אִשִּׁישׁ, הִינּוּ
 2 שְׁמִיחָה גְלוּיָהּ, עֲבוֹדַת ה' בְּאוֹפֵן שֶׁהִשְׂמַחָה נִיכְרַת וְנִרְגַּשְׁת׃ בְּגִלּוֹי קָאִי
 3 כּוֹנְנֹתוֹ עַל הָעֲבוֹדָה בְּחַג הַסּוּכּוֹת הַנִּקְרָא זְמַן שְׁמִחְתָּנּוּ וּמוֹבָן
 4 שְׁבִימֵי חַג הַסּוּכּוֹת הַשְּׂמִיחָה הִיא בְּגִלּוֹי. וְמֵה שֶׁכְּתוּב תִּגְלַל נַפְשִׁי,
 5 שְׁהִיא כְּאִמּוֹר שְׁמִיחָה מְכוּסָה,
 6 כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב וְגִילּוֹ בְּרַעְדָּה,
 7 שְׁהִגִּילָה הִיא הַשְּׂמִיחָה מְכוּסָה
 8 עַל-יְדֵי הַרְעָדָה, וְזֶה מֵה שֶׁנִּיכֵר
 9 בְּגִלּוֹי הוּא הַרְעָדָה וְהַפְחַד וְלֹא הַשְּׂמִיחָה
 10 שֶׁהִיא נִסְתַּרְת׃ קָאִי מְכוּוֹן עַל
 11 עֲבוֹדַת רֵאשֵׁי-הַשָּׁנָה שֶׁמִּצַּד אֶחָד
 12 הוּא יוֹם חַג וְיֵשׁ בּוֹ שְׂמִיחָה אֲבֵל מִצַּד
 13 שְׁנֵי הַשְּׂמִיחָה נִסְתַּרְת׃ וְמֵה שְׁבוֹלֵט הוּא
 14 דוּקָא הַרְעָדָה וְהַפְחַד כִּיּוּן שׁוֹהוֹ יוֹם
 15 הַדִּין וְהַמְשַׁפֵּט שֶׁל הָאֲדָם וְשֶׁל הָעוֹלָם
 16 כּוֹלוֹ עַל כָּל הַשָּׁנָה הַבֹּאֵה, וְהוֹלֵךְ
 17 וּמִבְּאֵר בְּפִרְסוּתוֹ וּבְעוֹמֵק יוֹתֵר הֵן אֵת
 18 הַטַּעַם לְשִׂמְחָה וְהֵן אֵת הַטַּעַם לְרַעְדָּה
 19 בְּרֵאשֵׁי הַשָּׁנָה. דְּטַעַם הַשְּׂמִיחָה
 20 בְּרֵאשֵׁי-הַשָּׁנָה מוֹבָן בְּפִשְׁטוּתוֹ,
 21 שְׁהָרִי בְּיוֹם זֶה אוֹמֵר
 22 הַקֶּבֶ"ה⁹ אִמְרוּ לִפְנֵי מַלְאָכָיו
 23 כְּדֵי שְׁתַּמְלִיכוּנִי עֲלֵיכֶם, אִמְרוּ
 24 חֲכַמֵינוּ ז"ל שְׁבִיּוֹם רֵאשֵׁי הַשָּׁנָה מִיַּד
 25 שָׁנָה מִתְחַדֶּשֶׁת וּמִתְחַלֶּלֶת מִחֻדָּשׁ
 26 מַלְכוּתוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל
 27 הָעוֹלָמוֹת וְהַנְּבִרָאִים וְלִכֵּן אוֹמְרִים
 28 בְּתַפִּילַת מוֹסֵף שֶׁל רֵאשֵׁי הַשָּׁנָה אֵת
 29 פְּסוּקֵי מַלְכוּתוֹ (פְּסוּקִים מִהַתּוֹרָה,
 30 נְבִיאִים וְכַתוּבִים הַמְדַבְּרִים עַל מַלְכוּתוֹ
 31 שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא), כְּדֵי לִקְבֹּל עַל
 32 עֲצַמּוֹ אֵת מַלְכוּתוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 33 הוּא מִחֻדָּשׁ, וְהַצּוֹרֵךְ בְּקַבְּלַת הַמַּלְכוּת
 34 מִצַּדֵינוּ הוּא כִּי אֵין מְלָךְ בְּלֹא
 35 עַם¹⁰ וְכִפִּי שֶׁמְבוֹאֵר בַּחֲסִידוֹת שֶׁלֹּא
 36 יִכּוֹלָה לְהִיוֹת מַלְכוּת עַל בְּהוֹמַת וְחַיּוֹת
 37 וְגַם לֹא עַל בְּנִים, וְכֵל עֲנִיִן הַמַּלּוּכָה קִיִּים וְתוֹפֵס מְקוֹם רַק כְּאִשֶׁר הָעַם (אֲנָשִׁים
 38 זָרִים אֲךָ מֵאוֹתוֹ מִן אֲנוּשֵׁי כְּמוֹ הַמֶּלֶךְ) מִקְבֵּל עַל עֲצַמּוֹ אֵת הַמֶּלֶךְ וּמַכְתִּיר
 39 אוֹתוֹ לְמֶלֶךְ ר"ע"ם" הוּא מְלֻשׁוֹן עוֹמָמוֹת¹¹, בְּמוֹבָן שֶׁל דְּבַר זֶר וְנִפְרָד
 40 מִהַמֶּלֶךְ עֲצַמּוֹ (מְקוֹר הַבִּיטוּי הוּא בְּמוֹשֵׁג "גַּחְלִים עוֹמָמוֹת", הֵינּוּ כְּבוֹיּוֹת,
 41 בְּנִיגוּד ל"גַּחְלִים לַחֲשׁוֹת" שֶׁבָּהֶם הָאֵשׁ גְּלוּיָהּ וְנִיכְרַת, בְּגַחְלִים עוֹמָמוֹת הָאֵשׁ
 42 לֹא נִיכְרַת, לְמִרְוֵת שֶׁהִיא עֲרִיִן קִיִּימַת), וְהַקֶּבֶ"ה רוֹצֵה לְהִיוֹת מְלָךְ

ביאור בדרך אפשר

43 עַל יִשְׂרָאֵל, וּלְפִיכֶךָ בָּא בְּבִקְשָׁה (שְׁהִיא גַם נְחִינַת כַּח)
 44 לְיִשְׂרָאֵל שְׁתַּמְלִיכוּהוּ עֲלֵיהֶם, וּמִבְּקֵשׁ, כְּבִיכּוֹל, "אִמְרוּ לִפְנֵי מַלְכוּתוֹ
 45 כְּדֵי שְׁתַּמְלִיכוּנִי עֲלֵיכֶם". דְּעֵיקָר עֲנִיִן הַתְּמַלְכָּה קַבְּלַת הַמַּלְכוּת
 46 וְהַהֲכַתְרָה שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמֶלֶךְ בְּרֵאשֵׁי הַשָּׁנָה הִיא עַל-יְדֵי תְּקִיעַת
 47 שׁוֹפָר, דְּמִצְוַת הַיּוֹם הַמִּצְוָה
 48 הַעִיקְרִית שֶׁל רֵאשֵׁי הַשָּׁנָה הִיא
 49 בְּשׁוֹפָר¹² וְאַחַד הַטַּעַמִּים לְמִצְוַת
 50 תְּקִיעַת שׁוֹפָר הִיא שֶׁעַל יְדֵי כֵךְ מְקַבְּלִים
 51 אֵת מַלְכוּת ה' וּמַכְתִּירִים אוֹתוֹ לְמֶלֶךְ.
 52 וְטַעַם הַדְּבָר, שֶׁעֲנִיִן הַמַּלְכוּת
 53 נִפְעַל עַל יְדֵי תְּקִיעַת שׁוֹפָר הוּא כִּי זֶה
 54 שְׁאֵין מְלָךְ בְּלֹא עַם הוּא
 55 מְלֻשׁוֹן עוֹמָמוֹת, כִּי רַק עִם שֶׁנִּפְרָד
 56 מִהַמֶּלֶךְ יִכּוֹל הֵינּוּ שְׁצָרִיף לְהִיוֹת
 57 עִם כְּזֶה שְׁהוּא בְּרִיחוּק הָעֵרֶף
 58 מִהַמְּלָךְ, וְאֵילוֹ בְּנֵי וְהַשְּׂרִים
 59 הַגְּדוֹלִים הַקְּרוּבִים אֵלָיו וְיֵשׁ לָהֶם יַחַס
 60 וְעֵרֶךְ אֵל הַמֶּלֶךְ לֹא יִכּוֹלִים לְפַעֵל בּוֹ
 61 אֵת עֲנִיִן הַמַּלְכוּת וְעֲנִיִן זֶה שֶׁל
 62 פְּעוּלַת הַכְּתָרַת הַמֶּלֶךְ וְקַבְּלַת הַמַּלְכוּת
 63 מִתּוֹךְ רִיחוּק הָעֵרֶךְ בִּיחַס לְמֶלֶךְ נְרָאָה
 64 בְּתִקְיעַת שׁוֹפָר, מְשׁוּם
 65 שְׁהַשׁוֹפָר הוּא מִן הַחַיִּי דְּנִקְא,
 66 שְׁאֵינוֹ חֲחֵלֵק הַחַיִּי נִעְלָה בְּבִרְיָהּ וּמִן
 67 הַדּוֹמָם שְׁבַחֵי הַחֵלֵק הַתַּחְתּוֹן
 68 שְׁבַחֵי, שְׁהָרִי הַשׁוֹפָר נִתְּלַשׁ
 69 מִמְּקוֹם חַיּוֹתוֹ וְהַתְּקִיעָה בּוֹ הִיא
 70 לְאַחַר שֶׁהִפָּךְ מִחַי לְדוֹמָם, וְיִרַד יִרְדָּה
 71 נּוֹסֶפֶת מִדְּרוּגָתוֹ. וְכֵן בְּאֲדָם עֲצַמּוֹ
 72 הָרִי מַעֲשֵׂה הַתְּקִיעָה בְּפּוֹעַל
 73 אֵינוֹ עַל-יְדֵי הַפּוֹחֹת הַנְּעֻלִים,
 74 שְׁבוֹ, מוֹחִיץ וּמַדּוֹת, הַשְּׂכַל
 75 וְהַרְגֵשׁ שֶׁהֵם כּוֹחוֹת נְעֻלִים בְּנַפְשׁ הָאֲדָם
 76 אֲלֹא בְּקוֹל פְּשׁוּט בְּשׁוֹנָה מְכַלֵּי
 77 זָמֵר אַחֲרֵים שֶׁהִשְׁמִישׁ בָּהֶם וְהַמִּיּוֹמְנוֹת
 78 בָּהֶם מְפִיקִים צְלִילִים נְאִים בְּמִיּוֹחַד,
 79 הַתְּקִיעָה בְּשׁוֹפָר הִיא מִלֵּאכָה פְּשׁוּטָה, וְקוֹל הַשׁוֹפָר הוּא קוֹל פְּשׁוּט. וְעַד כְּדֵי
 80 כֵךְ שְׁצָרִיף לְהִיוֹת בְּתִקְיעַת שׁוֹפָר מַעֲשֵׂה וְיִגִיעָה בְּפְשׁוּטָה, דְּבַר
 81 הַמְדַגִּישׁ עַד כִּמָּה זֶה פְּעוּלָה פְּשׁוּטָה וְלֹא נְעֻלִית כְּדֹאִיתָא כְּמוֹבֵא בְּכַתְבֵי
 82 הָאֲרִיז"ל¹³ שְׁפִגֵי הַתּוֹקֵעַ צְרִיכִים לְהֵאָדָם מְרׁוּב מֵאִמָּן, שְׁזָה
 83 מוֹרָה עַל יִגִיעָה עֲצוּמָה שֶׁל הַתּוֹקֵעַ בְּמַעֲשֵׂה הַתְּקִיעָה, הֵינּוּ
 84 שְׁתִּתְקַע אֶת עֲצַמּוֹ יִשְׁקִיעַ אֵת כּוֹלוֹ וְיַעֲשֶׂה כְּכּוֹחַ עֲנִיִן זֶה שֶׁל

(8 לקו"ת שבהערה 3. 9) ר"ה לד, ב. 10) בחיי וישב לה, ל. ובכ"מ. 11) ראה לקו"ת בלק סח, א. ובכ"מ. 12) ר"ה כו, ב. 13) ראה מ"ח מס' יום ר"ה פ"ד מ"י. סידור האריז"ל (רש"ר) כוונת התקיעות ד"ה ובשעה שהקול.

שבת פרשת נצבים-וילך, כ"ה אלול, ה'תשמ"ג

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 תְּקִיעַת שׁוֹפָר, עַד שְׁהֵדֵם שָׂבוּ דְהִינּוּ הַפְּנִימִיּוֹת שָׂבוּ, שֶׁהָיָה
 2 חֵית הַנֶּפֶשׁ נִמְצָאת בְּרֵם יֵצֵא אֶל הַחוּץ כְּלוֹמֵר, מֵאִמָּן עַד כַּדִּי כַךְ
 3 הַשְּׁפִימִיּוֹת יִנְכַּת חוּץ וַיֵּאדְיִמוּ פָּנָיו כְּתוֹצָא מִיֵּצִיאַת הָרֵם הַחוּצָה,
 4 וּמֵאַחַר שֶׁמְדוּבֵר שֶׁמֵּאִמָּן גּוֹפְנֵי חוּק מוֹכֵן שֶׁתְּקִיעַת שׁוֹפָר הִיא מֵלֹאכָה נִחוּתָה
 5 יַחֲסִית לְמֵלֹאכּוֹת עֲרִינוֹת שֶׁהָאֵדָם עוֹשֶׂה
 6 בְּאִמְצָעוֹת כּוֹחוֹת הַנֶּפֶשׁ הַנְּעִלִים, וְאִם כֵּן
 7 הַהֲכַתְרָה שֶׁל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמַלְךְ
 8 עַל יַדִּי כִּךְ הִיא אֲכֵן מֵתוּךְ רִיחֻק הָעֶרֶךְ.
 9 וְזֶהוּ עֲנִין הַגִּילָה הַשְּׂמִיחָה
 10 דְּרֵאשֵׁי-הַשָּׁנָה שֶׁהִיא הַשְּׂמִיחָה
 11 עַל זֶה שֶׁיִּשְׁרָאֵל מִכְּתִירִים אֵת
 12 הַקֶּבֶץ לְמִלְךְ, וְהַהֲכַתְרָה הִיא
 13 מֵתוּךְ שְׂמִיחָה וְהַתְּלַחֲבוֹת אֶלָּא
 14 שֶׁגִּילָה זֶה שֶׁל רֵאשׁ הַשָּׁנָה הִיא
 15 בְּרַעְדָּה, כִּי עֲנִין הַהֲכַתְרָה
 16 הוּא עַל-יַדִּי קִבְּלַת עוֹל
 17 הַמִּלְךְ, מֵתוּךְ אִימָה וּפְחָד רַעְדָּה.
 18 וְהִנֵּה¹⁴ אַחֲרֵי הָעִבּוּדָה
 19 הַקִּבְּלִית דְּרֵאשֵׁי-הַשָּׁנָה וְחַג
 20 הַסּוּכּוֹת (שׁוֹשׁ אָשִׁישׁ גּוֹ' תִּגְל
 21 נִפְשֵׁי גּוֹ') שְׁבַח עֲנִין הַשְּׂמִיחָה וְעֲנִין
 22 הָרַעְדָּה נִפְעַל בְּאִפְסָן כְּלָלִי (וְכַמוֹכָא
 23 בְּחִסְדוֹת שְׁחוֹדֵשׁ תְּשׁוּבָה הוּא חוֹדֵשׁ
 24 כְּלָלִי שֶׁהַשְּׂפָעוֹת שֶׁלּוֹ הֵן עַל כָּל הַשָּׁנָה
 25 כּוֹלָה) צָרִיךְ שֶׁהָעֲנִין יוֹמָשׁוּ
 26 בְּפִרְטֵי עִבּוּדָתָם בִּימֵי הַבָּאִים,
 27 בְּמִשְׁךְ הַשָּׁנָה, כִּךְ שְׂעִינֵן הַשְּׂמִיחָה וְעֲנִין
 28 הָרַעְדָּה יֵהוּ מוֹרָגִשִׁים כְּכֹל הַפְּרָטִים שֶׁל
 29 עִבּוּדָתָהּ' כֹּל יְמֵי הַשָּׁנָה.
 30 וְזֶהוּ מָה שֶׁמִּמְשִׁיף בְּכַתּוּב
 31 לְאַחַר הַפְּתִיחָה בְּעִינֵן הַשְּׂמִיחָה כִּי
 32 הַלְּבִישֵׁנִי בְּגָדֵי יִשְׁעֵי לְבוּשִׁים
 33 הֵם הַמִּצְוֹת כְּכֹל כְּפִנְדָּע¹⁵, כְּמוֹבֹאֵר
 34 בְּשֵׁם 'לְבוּשִׁים', כִּי הֵן 'מְלִבִּישׁוֹת' אֵת הַנֶּשֶׁמָה (ר' מִקִּיפּוֹת' אֵתָהּ כֶּשֶׁם שֶׁלְּבוּשֵׁי
 35 הָאֵדָם מִקִּיפִים אֵת כּוֹלָה) וְעַל יַדִּי לְבוּשִׁים אֵלֶּה יִכּוֹלָה הַנֶּשֶׁמָה לְהִתְקַרֵּב אֶל
 36 הַבּוֹרָא וְלִהְיוֹת אִתּוֹ (וְרֵאשֵׁי תְּנִיא, אֲגַרְתָּ הַקְּדוּשׁ סִימָן כֹּט, שֶׁם מְבוֹאֵר
 37 בְּאִרְכּוֹת עֲנִין זֶה הַשְּׂמִיחָה הֵן לְבוּשִׁים לְנִשְׂמָה: "וְזֶהוּ שֶׁכְּתוּב בְּזוּהָר
 38 הַקְּדוּשׁ... דֵּאִינֵן עוֹבְדִין טְבִין דְּעִבֵּיד בַּר נֶשׁ מִשְׁכִּי מִנְהוּרָא דִּיּוּוּא עֵילָאָה
 39 לְבוּשָׁא וְחִמִּי כַר' בְּנוּעֵם ה'...", כְּלוֹמֵר שֶׁהַמְעֵשִׂים הַטּוֹבִים שֶׁהָאֵדָם עוֹשֶׂה
 40 מִמְשִׁיכִים לְבוּשִׁים מֵהָאֵדָם וְהוּזִי הַעֲלִיין וְבִאִמְצָעוֹת לְבוּשִׁים אֵלֶּה הָאֵדָם יִכּוֹל
 41 לִיְהַנּוֹת מִנוּעֵם ה' בְּגֵן עֵדֶן). דְּעִינֵן זֶה הַשְּׂמִיחָה הֵן 'לְבוּשִׁים' קָאִי עַל
 42 כָּל הַמִּצְוֹת, כּוֹלָל מִצְוֹת תְּלִמּוּד תּוֹרָה, שֶׁמִּצְוָה זֶה הִיא
 43 בְּאִפְסָן דִּיחּוּד נִפְלָא עִם הָאֵדָם הַמִּקְמָה¹⁶, כְּמוֹבֹאֵר בְּתִנְיָא (פֶּרֶק

דְּהִינּוּ הַפְּנִימִיּוֹת שָׂבוּ, יֵצֵא אֶל הַחוּץ וַיֵּאדְיִמוּ
 פָּנָיו. וְזֶהוּ עֲנִין הַגִּילָה דְּרֵאשֵׁי-הַשָּׁנָה שֶׁהִיא
 הַשְּׂמִיחָה עַל זֶה שֶׁיִּשְׁרָאֵל מִכְּתִירִים אֵת הַקֶּבֶץ
 לְמִלְךְ, אֶלָּא שֶׁגִּילָה זֶה הִיא בְּרַעְדָּה, כִּי עֲנִין
 הַהֲכַתְרָה הוּא עַל-יַדִּי קִבְּלַת עוֹל הַמִּלְךְ, רַעְדָּה.
 וְהִנֵּה¹⁴ אַחֲרֵי הָעִבּוּדָה הַקִּבְּלִית דְּרֵאשֵׁי-הַשָּׁנָה
 וְחַג הַסּוּכּוֹת (שׁוֹשׁ אָשִׁישׁ גּוֹ' תִּגְל
 נִפְשֵׁי גּוֹ') צָרִיךְ שֶׁהָעֲנִין יוֹמָשׁוּ עִבּוּדָתָם.
 וְזֶהוּ מָה שֶׁמִּמְשִׁיף בְּכַתּוּב כִּי הַלְּבִישֵׁנִי בְּגָדֵי
 יִשְׁעֵי, לְבוּשִׁים הֵם הַמִּצְוֹת כְּכֹל כְּפִנְדָּע¹⁵, דְּזֶה
 קָאִי עַל כָּל הַמִּצְוֹת, כּוֹלָל מִצְוֹת תְּלִמּוּד תּוֹרָה,
 שֶׁמִּצְוָה זֶה הִיא בְּאִפְסָן דִּיחּוּד נִפְלָא עִם הָאֵדָם
 הַמִּקְמָה¹⁶, הִינּוּ דְּאֵף שֶׁהַמִּצְוָה הִיא בְּאִפְסָן
 דְּלְבוּשׁ וּמִקִּיף, מִכָּל-מְקוֹם הִיא הִיא פּוֹעֵלַת
 בְּאֵדָם כּוֹלָו וּבְפִנְיָמִיּוֹתוֹ. וְעַל-דִּרְךָ הַמְּבוֹאֵר
 בְּתִנְיָא¹⁷ בְּעֲנִין אֹרֶן הַסּוּכּוֹת כָּל עֲלָמִין, שֶׁנִּקְרָא
 סוּכּוֹת וּמִקִּיף רַק לְעֲנִין גִּילּוֹי הַהֲשָׁפָעָה, אֶבֶל
 מִכָּל-מְקוֹם הוּא מְחִיָּה אֵת הָעוֹלָם כּוֹלָו
 בְּפִנְיָמִיּוֹתוֹ וְתוֹף תּוֹכּוֹ. וְלְבוּשִׁים אֵלֶּה שֶׁהֵם
 הַמִּצְוֹת נִקְרָאוּ בְּגָדֵי יִשְׁעֵי, כִּי הַמִּשְׁכָּתָן הִיא
 מִבְּחִינַת שׁוֹ"ע נְהוֹרִין (וְכַמוֹבֹאֵר בְּאִגְרַת
 הַקְּדוּשׁ¹⁸ בְּעֲנִין וְכוּבַע יִשׁוּעָה בְּרֵאשׁוֹ). וּמִמְשִׁיף

ה' שְׁבַלִּימוֹד הַתּוֹרָה הָאֵדָם "מִשִּׁיג וְתוֹפֵס בְּשִׁכּוֹל רְצוֹנוֹ וְחִכְמָתוֹ שֶׁל הַקְּדוּשׁ
 בְּרוּךְ הוּא... וְגַם שִׁכּוֹל מְלוּבֵשׁ בָּהֶם וְהוּא יִחּוּד נִפְלָא שְׂאִין יִחּוּד כְּמוֹהוּ וְלֹא
 כְּעֵרְכּוֹ נִמְצָא כְּלָל בְּגִשְׂמִיּוֹת לְהִיּוֹת לְאַחֲדִים וּמִיּוֹחֲדִים מִמֶּשׁ מְכַל צֶדֶד וּפִינָה"
 הִינּוּ דְּאֵף שֶׁהַמִּצְוָה הִיא בְּאִפְסָן דְּלְבוּשׁ וּמִקִּיף, וְאִם כֵּן זֶהוּ
 דְּבַר חִיצוֹנִי שֶׁמִּקִּיף אֵת הָאֵדָם
 מִלְּמַעְלָה (בְּשׁוּנָה מֵהַמּוֹזֵן, הַחֹדֵר לְתוּךְ
 הָאֵדָם וְיֵשׁ לוֹ הַשְּׂפָעָה פְּנִימִית עֲלִיּוֹ)
 מִכָּל-מְקוֹם הִיא הִיא הַמִּצְוָה
 פּוֹעֵלַת בְּאֵדָם כּוֹלָו וְלֹא רַק
 בְּפִרְטֵי אֶחָד מִסּוּיִים וּבְפִנְיָמִיּוֹתוֹ
 וְלֹא רַק בְּחִיצוֹנִיּוֹתוֹ (כְּפִי שְׂמוּכָה מִכֵּן
 שֶׁאֲחַת הַמִּצְוֹת הִיא מִצְוֹת תְּלִמּוּד
 תּוֹרָה שְׁבַח בּוֹדֵי יֵשׁ לְמִצְוֹת הַשְּׂפָעָה
 פְּנִימִית, כְּמוֹבֹאֵר).
 וְעַל-דִּרְךָ הַמְּבוֹאֵר בְּתִנְיָא¹⁷
 בְּעֲנִין אֹרֶן הַסּוּכּוֹת כָּל עֲלָמִין,
 מְבוֹאֵר בְּקִבְּלָה וּחִסְדוֹת שֶׁהָאֵדָם
 הָאֵלּוּקִי הַמְּתַגַּלָּה יוֹרֵד מִלְּמַעְלָה לְהוֹרֹת
 וְלִהְיוֹת אֵת הָעוֹלָמוֹת בִּא שְׂבִי
 אֹפְנִים – "מִמְּלָא כָּל עֲלָמִין", אֹר
 מוּגְבַל וּמְצוּמָצֵם לְכָל עוֹלָם וְכָל נְבֵרָא
 לְפִי עֵרְכּוֹ וּמֵהוֹתוֹ הַמְּתַלְבֵּשׁ בָּהֶם
 בְּפִנְיָמִיּוֹתָם (כֶּשֶׁם שֶׁהַנֶּשֶׁמָה 'מִמְּלָא'ת'
 אֵת הַגּוֹף וּמִשְׂפִיעָה חֵית לְכָל אֲבֵר לְפִי
 עֲנִינּוֹ) וְסוּכּוֹת כָּל עֲלָמִין", אֹר שְׂגַם
 לְאַחַר שִׁיּוּרָה לְהֵאִיר לְעוֹלָמוֹת נִשְׂאָר
 בְּלִי גְבוּל וְאִין סוּפִי וְסוּכּוֹת וּמִקִּיף
 מִלְּמַעְלָה, וְעַל אֹרֶן זֶה מְבוֹאֵר בְּסִפְר
 הַתְּנִיא שֶׁנִּקְרָא סוּכּוֹת וּמִקִּיף רַק
 לְעֲנִין גִּילּוֹי הַהֲשָׁפָעָה, שְׂבִגְלוֹי
 אֵינְנָה מֵאִירָה בְּאִפְסָן פְּנִימִי אֶבֶל
 מִכָּל-מְקוֹם הוּא מְחִיָּה אֵת
 הָעוֹלָם כּוֹלָו בְּפִנְיָמִיּוֹתוֹ וְתוֹף תּוֹכּוֹ
 לְגַבִּי הַתְּלַבְּשׁוֹת אֹרֶן אִין סוּף בִּאֵרֵן הַגִּשְׂמִית: "אִין מְתַלְבֵּשׁ בְּתוֹכָהּ בְּחִינַת
 גִּילּוֹי הַהֲשָׁפָעָה... נִקְרָא סוּכּוֹת עֲלֵיהָ אֵף שֶׁהוּא בְּתוֹכָהּ מִמֶּשׁ".
 וְלְבוּשִׁים אֵלֶּה הֵם הַמִּצְוֹת נִקְרָאוּ בְּגָדֵי יִשְׁעֵי, כִּי הַמִּשְׁכָּתָן
 הִיא מִבְּחִינַת שׁוֹ"ע נְהוֹרִין מוּשַׁג בְּקִבְּלָה שְׂעִינֵנו הָאֵרֶת שְׁלוֹשׁ מֵאֹת
 וּשְׂבַעִים אֹרוֹת (לְמִסְפָּר זֶה יֵשׁ כְּמָה בִּיאֹרִים, וְאֶחָד מֵהֶם – שְׁלוֹשַׁת הַמוֹחִין
 כְּפִי שֶׁהֵם כְּלוּלִים מֵעֵשֶׂר הַסְּפִירוֹת, הֵינּוּ שְׁלוֹשִׁים, וְהַעֲשָׂר עֲצֻמָּן שׁוֹב נְכֻלּוֹת
 מֵעֵשֶׂר, הֵינּוּ שְׁלוֹשׁ מֵאֹת וּשְׂבַע הַמִּידוֹת כְּפִי שֶׁהֵן נְכֻלּוֹת מֵעֵשֶׂר, הֵינּוּ
 שְׂבַעִים) וּבְנוֹסָף לִכְךָ הָאוֹתוּת "שׁוֹ"ע" קְשׁוּרָתוֹ לְעִינֵן הַיִּשׁוּעָה וְזֶהוּ הַשְּׂמִיחָה
 נִקְרָאוֹת "בְּגֵדֵי יִשְׁעֵי", לְבוּשִׁים שֶׁל יִשׁוּעָה (וְכַמוֹבֹאֵר בְּאִגְרַת
 הַקְּדוּשׁ¹⁸ בְּעֲנִין וְכוּבַע יִשׁוּעָה בְּרֵאשׁוֹ שֶׁם מוּבָא מֵאִמֵּר חֲכָמֵינוּ

(14) ראה בכל זה לקו"ת שם מח, ג ואילך. ובכ"מ. (15) ראה תניא ספ"ה. וראה זח"א רכו, ב. רמז, א. (16) תניא פ"ה. (17) פמ"ח. (18) סימן ג'.

שׁוֹשׁ אִשִּׁישׁ בְּהוֹי' תַּגַּל נַפְשִׁי בְּאֶלְקִי

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

45 דְּהִקְבָּ"ה וּכְנֶסֶת יִשְׂרָאֵל לְגַמְרֵי הַיַּיִנוּ הַתַּאחֲדוֹת הַעֲצֵם וְהַפְּנִימִיּוֹת
 46 שֶׁל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עִם הַעֲצֵם וְהַפְּנִימִיּוֹת שֶׁל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל (וְלֹא רַק
 47 בְּאֹפֶן שֶׁל לְבוּשִׁים שֶׁעַם כָּל מַעֲלָתָם הֵם גַּם מְכַסִּים וְעוֹמְלִים וְכוּ').
 48 וְזֶהוּ מֵה שְׂמֵמְשִׁיף בְּכַתוּב פְּתַח יְכֵהוּ פֶּאֶר וְכַפְּלָה תַּעֲדָה
 49 כְּלִיָּה, הִינּוּ שִׁישְׂרָאֵל וְהִקְבָּ"ה
 50 הֵם כְּמוֹ חֶמֶן וְכֶלֶה וְהִיחִידוּ בֵּין
 51 הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל נִמְשַׁל
 52 לִיחִיד בֵּין הַחֶמֶן וְהַכֶּלֶה שֶׁהוּא יַחֲדוּ
 53 פְּנִימִי. וּמִפְּרֵט שֶׁהַכּוֹנֵה לִיחִיד ז"א
 54 וּמַלְכוּת (שֶׁנִּמְשַׁל לִיחִיד חֶמֶן וְכֶלֶה)
 55 דְּהִקְבָּ"ה הוּא בְּחִינַת זְעִיר-
 56 אֲנָפִין פְּנִים זְעִירוֹת שֶׁהֵם הַמִּידוֹת
 57 הָעֲלִיוֹנוֹת (שֶׁבִּיחַס לְאוֹר שֶׁבְּמוֹחִין יֵשׁ
 58 בְּהֵם אֹר מוֹעֵט וְקִטּוֹן) הַמִּתְחַלֵּק
 59 בְּעֵיקָר לְג' הַמִּדּוֹת הַחֲסֵד-
 60 גְּבוּרָה-תִּפְאַרֶת, שְׁלוֹשׁ הַמִּידוֹת
 61 הָעֵיקָרִיּוֹת שֶׁשָּׂאֵר הַמִּידוֹת הֵן הַסְּתַעְפוֹת
 62 שֶׁל מִדּוֹת אֱלוֹ וְלָכֵן אוֹמֵר פְּתַח
 63 יְכֵהוּ פֶּאֶר, יְכֵהוּ הוּא עֲנִין
 64 מִדַּת הַחֲסֵד (כִּהֵן אִישׁ
 65 הַחֲסֵד) וּפֶאֶר הוּא עֲנִין
 66 הַתִּפְאַרֶת. וְכַפְּלָה תַּעֲדָה כְּלִיָּה
 67 הִיא הַמַּלְכוּת שֶׁנִּמְשַׁלָּה לְנִקְבָּה
 68 הַמַּקְבֵּל מִזְכוּר הַמִּשְׁפִּיעַ וְכֵן סְפִירַת
 69 הַמַּלְכוּת מַקְבֵּלַת אֵת הַחוּכָן וְהַשְּׁפָעָה
 70 שֶׁלָּה מִהַסְּפִירוֹת שֶׁמַּעֲלִיָּה וּבְעֵיקָר
 71 מִבְּחִינַת זְעִיר-אֲנָפִין, הַמִּידוֹת, וְהַכְּתוּב
 72 מְדַגֵּישׁ כִּאֵן אֵת עֲנִין תְּכִשִּׁיטֵי הַכֶּלֶה כִּי
 73 הַכּוֹנֵה לְסְפִירַת הַמַּלְכוּת
 74 הַמִּתְקַשֵּׁט הַמְּקוֹשֵׁט בְּקִשׁוּטִי
 75 מְטֻרְוֵינִתָּא הַגְּבֵרַת כּוּ' 22 הִינּוּ
 76 כְּפִי שֶׁהִיא בְּדִרְגָּה גְבוּהָ, וְכֵן הִיחִידוּ
 77 שֶׁל הָאֱלֹקוֹת עִם נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל הוּא
 78 כְּפִי שֶׁהֵן בְּדִרְגָּה עֲלִיוֹנָה וּמְקוֹשֵׁטִים
 79 בְּאוֹר הָאֱלֹקִי הַנִּמְשָׁךְ עַל יְדֵי הַמְּצוּוֹת
 80 וּבְנֵה גּוֹפָא הַדִּיּוּק בִּלְשׁוֹן הַכְּתוּב
 81 הוּא 23 שְׁלֵא נֶאֱמַר וְכַפְּלָה
 82 תַּעֲדָה בְּכִלְיָה, שֶׁפִּירוּשׁוֹ כִּלְיָה הַמְּקוֹשֵׁטת בְּאִמְצוּעוֹת תְּכִשִּׁיטִים שֶׁמְקוֹשֵׁטִים
 83 אוֹתָהּ אֵלֶּא תַּעֲדָה כְּלִיָּה, שֶׁפִּירוּשׁוֹ שֶׁהַכֶּלֶה הִיא הַמְּקוֹשֵׁטת אֵת
 84 הַתְּכִשִּׁיטִים הִינּוּ שֶׁסְּפִירַת הַמַּלְכוּת מְקַשֵּׁטת אֵת כְּלִיָּה שֶׁהֵם
 85 נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל בְּהִיּוֹתָם נִשְׁמוֹת בְּגוֹפִים וּכְמוֹבְאוֹר בְּלִקוּטֵי תוֹרָה
 86 (פְּרִשְׁתָּ נְצִבִים) עַל פְּסוּקֵי זֶה: "כְּלִיָּה הֵן נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל שֶׁהֵן בְּבַחֲנֵינָתָם כְּלִים
 87 וּמְקַבְּלִים אֹר אֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא הַנִּמְשָׁךְ מִתּוֹרָה וּמְצוּוֹת... וְהַכֶּלֶה הִיא כְּנֶסֶת
 88 יִשְׂרָאֵל וּמְקוֹר נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל תַּעֲדָה אוֹתָן בְּעֵדֵי עֲדִים..."

1 ז"ל על הפסוק "וילבש צדקה כשריון וכובע ישועה בראשו" – "מה שריון
 2 זה כל קליפה וקליפה מצטרפת לשריון גדול, אף צדקה כל פרוטה ופרוטה
 3 מצטרפת לחשבון גדול" ומבואר של"לבושים" הנפעלים על ידי מצוות
 4 הצדקה יש מעלה מיוחדת והם ממשיכים שפע אור אלוקי נעלה במיוחד -
 5 "... וכובע ישועה בראשו, ישועה הוא
 6 מלשון וישע ה' אל הבל ואל מנחתו.
 7 והוא ירידת האור והשפע דש"ע נהורין
 8 שבוהור הקדוש".
 9 וממשיך בכתוב לאחר "כי
 10 הלבישני בגדי ישע" מעיל צדקה
 11 יעטני, דענן הלבושים
 12 דמצות הלבושים של הנשמה
 13 שנוצרים על ידי המצות נמשך ויורד
 14 ומאיר למטה מטה, עד
 15 לבחינת מעיל, שענן המעיל
 16 שבבגדי הכהונה של הכהן הגדול
 17 היה ששבשוליו היו פעמונים,
 18 כדי שיהיה נשמע קולו
 19 בבואו אל הקודש¹⁹, שיהו
 20 ענן המשכה והתגלות למטה
 21 ביותר, ועד למקום תחתון
 22 ביותר, בשולי המעיל העובדה
 23 שהפעמונים השמיעו קול גלוי מלמדת
 24 שהאור בא בגלוי ולא נשאר בהעלם.
 25 והעובדה שהפעמונים היו בשולי
 26 המעיל מלמדת שההתגלות היא גם
 27 בדרגות תחתונות ביותר שנמשלו
 28 לשוליים. דענן זה בעבודת
 29 האדם הוא ענן הצדקה, וזו
 30 המשמעות הפנימית של האמור כאן
 31 מעיל צדקה, פי צדקה
 32 פועלת ומשפיעה שתהיה הארה
 33 אלוקית במקום הכי תחתון,
 34 שנמשל (לשולי ה) מעיל ושקולה
 35 צדקה כנגד כל המצות²⁰ ולכן
 36 מעניין הצדקה יש ללמוד שהדברים
 37 אמורים גם לגבי כל המצוות.
 38 ועוד זאת, בצדקה יש מעלה נוספת דצדקה היא מהמצות שאדם
 39 אוכל פירותיהן בעולם הזה והקרן קיימת לעולם הבא²¹.
 40 היינו דנוסף על ענן המקיף שבזה, שאינו נראה בגלוי כעת קרן
 41 קיימת לעולם הבא, יש בה בצדקה גם ענן הפועל
 42 בפנימיות, אדם אוכל כו' היינו שהתנאה גלויה וניכרת, כמו הנאה
 43 מזוון גשמי, וגם חודרת בפנימיות כשם שהאוכל נכנס בתוך האדם.
 44 והנה תכלית הפונה היא שיהיה יחוד חיבור והתאחדות

ביאור בדרך אפשר

44 יבואו וכל שעה שיבואו ביום עד שתחשך היו מקדשין את החודש אותו היום, 45 והיה ראש השנה בו ביום ומאותו יום והלאה מונין ליום הכיפורים ולסוכות, 46 והיו תמיד רגילין לבוא קודם זמן מנחה, דהיינו זמן הקרבת תמיד של בין 47 הערבים. פעם אחת נשתחו העדים מלבוא עד אחר המנחה והקריבו התמיד 48 ונתקלקלו הלויים בשיר ואמרו שיר של 49 חול שהיו סבורים שלא יבואו העדים 50 עוד היום וכשבאו נמצא היום למפרע 51 קודש ומאותו היום והלאה התקינו 52 חכמים שלא יהיו הבית-דין מקבלין את 53 העדים אלא עד המנחה וכשיבואו 54 לאחר המנחה יהיה אותו היום מן 55 חודש העבר למנות אותו יום ל' של 56 אלול ולמנות ליום הכיפורים ולסוכות 57 מיום המחרת... ומכל מקום אע"פ 58 שאין מונין למועדות מיום זה וכחול 59 הוא חשוב ויו"ט יהיה למחר, אעפ"כ 60 לא היו מזולזלים בו והיו גומרים אותו 61 באיסורו בקדושת יו"ט עד הלילה... 62 כיון שמן הדין היה הוא ראוי להיות 63 יו"ט מן התורה אלא שניתן רשות לבית 64 דין לדהות, ולמחר עושין יו"ט וראש 65 השנה של תורה ואלו שני הימים הן 66 קדושה אחת וכיום אחד ארוך ושניהם 67 נקראים יום טוב של ראש השנה..."). 68 **והיום השלישי הוא יום** 69 **הכיפורים הנקרא ראש השנה** 70 **ביחזקאל**²⁸ ככתוב "בעשרים וחמש שנה לגלותנו בראש השנה בעשור 71 לחודש...", והרי בעשור לחודש הוא יום הכיפורים (**פמבואר ב'לקוטי** 72 **תורה**²⁹ לרבנו חזקן: "עניין ראש השנה שנקרא ראש הוא על-דרך-משל 73 כמו הראש שבאדם הוא מקור חיות לכל האברים שבו ראשית גילוי כללות 74 החיות וממנו נמשכים לכל האברים חיותם וקיומם בפרטות... כך ראש השנה 75 הוא ראשית גילוי כללות החיות של כל השנה... ובכל יום ויום... מתחדש 76 החיות שחיות יום זה אינו כשל אתמול... ויום הכיפורים נקרא גם כן ראש 77 השנה בכתוב והוא בחינת נשמה ופנימיות שבבחינת הראש גם כן יש פנימיות 78 וחינוניות... יום הכיפורים בסוד הפנימיות ובראש השנה בסוד החיצוניות...") 79 נואין לתמוה על כך שגם יום הכיפורים נקרא "ראש השנה" כי בעצם עניינם 80 אחד ורק **שְׂרָאש־הַשָּׁנָה** הוא **רֵאש־הַשָּׁנָה** **לְחִיצוֹנִיּוֹת** 81 **הָעוֹלָמוֹת**, **וְיוֹם הַכִּיפּוּרִים** הוא **רֵאש־הַשָּׁנָה** **לְפָנֵימִיּוֹת** 82 **הָעוֹלָמוֹת**³⁰, כמובא לעיל מ'לקוטי תורה' **אָבֵל מוֹכֵן**, **שֶׁהֶעֱנַן** 83 **בְּחִיצוֹנִיּוֹת מוֹרָה גַם עַל הַפְּנִימִיּוֹת**, **וְעַל־דֶּרֶךְ־זֶה לְאִידֶךָ** 84 **שֶׁהַפְּנִימִיּוֹת פּוֹלְלֵת גַם אֶת הַחִיצוֹנִיּוֹת** כלומר, אמנם בעומק הענין 85 יש הבדל בין ראש השנה ליום הכיפורים, ששני ימי ראש השנה שייכים לחיות 86 של חיצוניות העולמות ויום הכיפורים שייך לחיות של פנימיות העולמות,

1 **וְעַל־יְדֵי בְנֵינן סְפִירַת הַמַּלְכוּת**, הכתרת הקדוש-ברוך-הוא למלך 2 מחדש בראש השנה על ידי קבלת המלכות מחדש נקראת "בניין המלכות", 3 כי עם סיום השנה החיות הקודמת מסתלקת, והמשכת חיות חדשה ורוצן חדש 4 היא 'בניין' של ספירת המלכות (שבה הוא עניין המלוכה ודרכה באה 5 ההשפעה לעולם) וכאמור שזה עניינו 6 של ראש השנה **שֶׁתְּמַלִּיכוּנִי** 7 **עֲלֵיכֶם**, ועל ידי כך שבני ישראל 8 מקבלים את מלכותו של הקדוש ברוך 9 הוא תחילה על עצמם **פּוֹעֲלִים** 10 **יִשְׂרָאֵל גַם בְּכָל הָעוֹלָם פּוֹלוֹ**, 11 **שֶׁיְהִיָּה כְּפִי שֶׁמִּבְקָשִׁים בְּתַפִּילוֹת** 12 ראש השנה **מְלוֹךְ עַל הָעוֹלָם** 13 **פּוֹלוֹ בְּכַבּוֹדְךָ**²⁴, והעולם כולו 14 יהיה תחת מלכות ה' **עַל־יְדֵי ג'** 15 **הַקְּוִיִּם שֶׁעֲלֵיהֶם הָעוֹלָם** 16 **עוֹמֵד**²⁵ כמאמר חכמינו ז"ל "על 17 שלושה דברים העולם עומד על התורה 18 ועל העבודה ועל גמילות חסדים" 19 ומעשיהם של בני ישראל בשלושה 20 תחומים אלה מקיימים ומעמידים 21 (בנין) לא רק את נשמות ישראל אלא 22 את העולם כולו. 23 **דְּבַכְלָלוֹת אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ** 24 **ז"ל**²⁶ **בַּעֲשָׂרָה מְאָמְרוֹת נִבְרָא** 25 **הָעוֹלָם, שֶׁהֵם כְּנֶגֶד עֶשֶׂר** 26 **סְפִירוֹת, אָבֵל** אין זו סתירה לאמור 27 לעיל שקיום העולם הוא על-ידי שלושת העמודים הנוכרים, כי **כְּשֵׁם** 28 **שֶׁהַסְּפִירוֹת מִתְחַלְקוֹת בְּכָלְלוֹת לְג' קְוִיִּם**, שהם חח"ע (חסד, 29 חכמה, נצח) בקו הימין, בג"ה (בינה, גבורה, הוד) בקו השמאל ודתי" (דעת, 30 תפארת, יסוד) בקו האמצעי **כֶּף גַם בְּעוֹלָם** שמקבל את החיות שלו 31 באמצעות הספירות **שֶׁעוֹמֵד בְּכָלְלוֹת עַל ג' עֲמוּדִים** ואין זה סותר 32 לכך שההשפעה היא על ידי עשר הספירות שהרי כאמור הספירות עצמן 33 חלוקות לשלוש. 34 **וּמִטַּעַם זֶה** כיוון ש"בנין המלכות" בראש השנה הוא על ידי הפעולה 35 בשלושת העמודים שעליהם העולם עומד **יֵשׁ ג' יָמִים** שנקראים בשם 36 **רֵאשׁ הַשָּׁנָה, דְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה עֲצָמוֹ הוּא ב' יָמִים (וְגַם בְּזִמְן** 37 **שֶׁהָיוּ מְקַדְּשִׁין** את החדשים וקובעים באיזה יום מתחיל החודש החדש 38 **עַל־פִּי הָרְאִיָּה**, עדות ראייה על מולד הירח הִיָּה ראש השנה ב' יָמִים 39 **לְפָעֲמִים**²⁷, כמבואר בשולחן ערוך אדמו"ר חזקן, אורח חיים סימן תר: 40 "בראשונה, כשהגיע יום ל' באלול היו כל ישראל והבית-דין נוהגין איסור 41 מלאכה וקדושת היום מבערב דשמו יבואו עדים למחר ויאמרו שראו הלבנה 42 בלילה זו והיה היום ראש חודש תשרי והוא ראש השנה ונמצא שהלילה הוא 43 יו"ט, וביום היו הבית-דין יושבין ומצפים לביאת עדים רואי הלבנה אולי

(24 נוסח תפלות ר"ה. 25 אבות פ"א מ"ב. 26 שם רפ"ה. 27 ראה שו"ע אדה"ז או"ח סי' תר ס"ד. 28 מ, א. 29 ר"ה נח, א. 30 ראה לקו"ת שם.

שׁוֹשׁ אִשִּׁישׁ בַּהוּי' תִּגְל נִפְשִׁי בְּאֶלְקִי

ביאור בדרך אפשר

1 אבל בסופו של דבר החיצוניות והפנימיות קשורות זו בזו בקשר הדוק ביותר
 2 הבא לידי ביטוי בשני הכיוונים – החיצוניות היא ביטוי של הפנימיות, ומצד
 3 שני הפנימיות כוללת בתוכה גם את החיצוניות, וכיון שגם ראש השנה הוא
 4 במספר שלוש, היינו שני ימי ראש השנה ויום הכיפורים, אין לתמוה על כך
 5 שפעולתו קשורה במספר זה שְׁזָה
 6 פּוֹעֵל בְּג' הַעֲמוּדִים שְׁעֲלֵיהֶם
 7 הַעוֹלָם עוֹמֵד תּוֹרָה, עֲבוּדָה
 8 וגמילות חסדים, כאמור לעיל
 9 (וְכַמְבוֹאֵר בְּכַמָּה מְקוֹמוֹת
 10 שִׁישׁ מַעֲלָה בְּמִסְפָּר עֶשֶׂר,
 11 וַיֵּשׁ מַעֲלָה בְּמִסְפָּר ג', וְעַד
 12 שְׁעֲלֵי־יְדֵי הַעֲבוּדָה בְּג' קוּיִם,
 13 הָרִי לְמֹרֹת שֶׁהַעֲבוּדָה הִיא בְּשִׁלוּשָׁה
 14 קוּיִם שׁוֹנִים וְחִלּוּקִים זֶה מִזֶּה
 15 פּוֹעֲלִים בְּסוּפּוֹ שֶׁל דָּבָר שִׁיְהִיָּה
 16 הַעוֹלָם בְּאֹפֶן שֶׁל אַחֲדוּת -
 17 אַחַד, וְלִמְעַלָּה יוֹתֵר -
 18 בְּבַחֲנִיַת יְחִיד כַּמְבוֹאֵר בְּחִסְדוֹת
 19 בְּהַרְחַבָּה (לְגַבִּי אַחֲדוּת ה') הַשְּׁמוּשׁ
 20 "יְחִיד" הוּא דְרַגְהָ גְבוּהָ בְּאַחֲדוּת יוֹתֵר
 21 מִהַשְּׁמוּשׁ "אַחַד", כִּי "יְחִיד" פִּירוּשׁוֹ
 22 אַחֲדוּת מוֹחֲלֶטֶת, עַד כִּדֵּי כִךְ שֶׁאֵין
 23 מְצִיאוֹת אַחֲרָת, וְ"אַחַד" הוּא אִמְנֵם
 24 אַחֲדוּת אֲבָל לֹא שְׁלִילָה מוֹחֲלֶטֶת שֶׁל
 25 מְצִיאוֹת אַחֲרָת, וְאַחֲרֵי אֶחָד יִכּוֹל לְהִיּוֹת
 26 שְׁנֵי וְכֵן הֵלָאָה.
 27 וַהּוּוֹ שׁוֹשׁ אִשִּׁישׁ בַּהּוּי',
 28 דְּנִאָמַר כָּאֵן פְּעַמִּים לְשׁוֹן
 29 שְׁמַחָה, "שׁוֹשׁ אִשִּׁישׁ" הוּא בִּיטוּי
 30 כְּפֹל שֶׁל שְׂמַחָה וּבְפַעַם הַב' **אֲמָנָם**
 31 נִאָמַר אִשִּׁישׁ שֶׁהוּא פּוֹעֵל
 32 יוֹצֵא, הֵינֵנו שֶׁהוּא פּוֹעֵל אֵת
 33 הַשְּׁמַחָה בְּאַחֲרָת הַפּוֹעֵל "אִשִּׁישׁ"
 34 פִּירוּשׁוֹ (לֹא רַק אִשִּׁישׁ בְּעַצְמֵי אֵלָא גַם)
 35 אִשִּׁישׁ אַחֲרִים וְאַגְרוּם לָהֶם לְשִׂמּוֹחַ, כִּי
 36 קָאִי הַכוּונָה עַל זְמַן שְׂמַחָתָנוּ
 37 חַג הַסּוּכוֹת שָׁבוּ יִשְׂרָאֵל
 38 מִשְׂמַחִים אֵת הַקִּבְ"ה,
 39 כְּפִנּוּדָע³¹ בְּתוֹרַת הַחִסְדוֹת דְּמָה
 40 שְׂאוּמְרִים עַל חַג הַסּוּכוֹת זְמַן
 41 שְׂמַחָתָנוּ לְשׁוֹן רַבִּים, הוּא
 42 מִשׁוּם שְׂמִדוּבָר בְּשִׂמְחָה כְּפֹלָה גַם שְׂמַחַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּקִדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
 43 כְּכַתוּב "שִׂמְחָה יִשְׂרָאֵל בְּעוֹשִׁיו" וְבַד כְּבִד גַּם עַל שֵׁם יִשְׂמַח הַהוּי'

ביאור בדרך אפשר

44 בְּמַעֲשָׂיו³², וְלִכְן מְדַיֵּק הַפְּסוּק כֹּאן לּוֹמֵר גַּם לּוֹמֵר שׁוֹשׁ אִשִּׁישׁ
 45 בַּהּוּי', שֵׁם הַהוּי' דְּיִיקָא, עַל־דֶּרֶךְ מַה שְׁנִאָמַר יִשְׂמַח הַהוּי'
 46 בְּמַעֲשָׂיו כִּי יֵשׁ קֶשֶׁר וְשִׁיכּוֹת פְּנִימִית בֵּין שְׂמַחַת ה' בְּבֵנֵי יִשְׂרָאֵל לְשִׂמְחַת
 47 בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בַּה'.
 48 וְתִגְל נִפְשִׁי בְּאֶלְקִי שֶׁהִיא שְׂמַחָה
 49 נִסְתַּרְתָּ הַבֵּאָה יַחַד עִם רַעְדָּה, אִימָה
 50 וּפְחָד, כַּמְבוֹאֵר לְעִיל, קָאִי הַכוּונָה
 51 עַל הַעֲבוּדָה דְּרֵאשׁ-הַשָּׁנָה,
 52 וְלִכְן נִאָמַר כָּאֵן אֶלְקִי, שֵׁם
 53 אֱלֹהִים וְלֹא שֵׁם הַהוּי' כִּי בְּרֵאשׁ-
 54 הַשָּׁנָה כְּתִיב³³ הוּא מִהַפְּסוּקִים
 55 שְׂאוּמְרִים לְפָנֵי תְקִיעַת שׁוֹפָר עֲלֶה
 56 אֶלְקִים בְּתַרוּעָה כו', אֶלְקִים
 57 דְּוָקָא. וּמָזָה מִהַשְּׂמַחָה כִּפִּי שֶׁהִיא
 58 בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה וּמִהַשְּׂמַחָה כִּפִּי שֶׁהִיא
 59 בְּחַג הַסּוּכוֹת, זְמַן שְׂמַחָתָנוּ, נְמַשְׁקָה
 60 אַחֲרֵי־כֵן לְפָרְטֵי הָעֲנִינִים
 61 דְּהַלְבִּישְׁנֵי בְּגֵדֵי יִשְׁעָה כו' **כְּפִנּוּדָע**
 62 כִּפִּי שְׂנַתְּבָאֵר לְעִיל בְּהַרְחַבָּה
 63 שֶׁהַכוּונָה לְלַבּוּשֵׁי הַמְּצוּוֹת הַמְּמַשִּׁיכִים
 64 אוֹרוֹת עֲלוּינִים וּמְמַשִּׁיכִים יִשְׁעוּהָ.
 65 אֲמָנָם לְפִי זֶה לְפִי הַמְבוֹאֵר לְעִיל
 66 ש"שׁוֹשׁ אִשִּׁישׁ" מִתִּיחַס לְחַג הַסּוּכוֹת,
 67 זְמַן שְׂמַחָתָנוּ, וְהַמְשַׁךְ הַפְּסוּק "תִּגְל
 68 נִפְשִׁי" מִתִּיחַס לְרֵאשׁ הַשָּׁנָה יֵשׁ
 69 לְהִבִּין טַעַם סֵדֵר הַפְּסוּקִים,
 70 שְׁנִאָמַר שׁוֹשׁ אִשִּׁישׁ לְפָנֵי
 71 תִּגְל נִפְשִׁי, שְׁלַכְאוּרָה הִיָּה רֵאוּי
 72 לְהִיּוֹת בְּסֵדֵר הַפּוּק דְּמַכְפִּיִן שְׁשׁוֹשׁ
 73 אִשִּׁישׁ קָאִי מְכוּוֹן עַל זְמַן
 74 שְׂמַחָתָנוּ, חַג הַסּוּכוֹת, וְתִגְל
 75 נִפְשִׁי קָאִי מְכוּוֹן עַל רֵאשׁ-
 76 הַשָּׁנָה, הִנֵּה צְרִיף לְהַקְדִּים
 77 תְּחִילָה תִּגְל נִפְשִׁי וְאַחֲרֵי־כֵן
 78 לּוֹמֵר שׁוֹשׁ אִשִּׁישׁ גו' שֶׁהִי
 79 רֵאשׁ הַשָּׁנָה חַל לְפָנֵי חַג הַסּוּכוֹת. ?
 80 וּבִיּוֹתֵר אֵינּוּ מוּכָן, הַשְּׂאֵלָה
 81 מִתְחַזֶּקֶת עוֹד יוֹתֵר שְׁהָרִי קוּרְאִים
 82 אֵת הַהַפְּטָרָה דְּשׁוֹשׁ אִשִּׁישׁ
 83 לֹא בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה עֲצֻמוֹ אֵלָא בְּשַׁבַּת
 84 פְּרִשַׁת נְצִיבִים לְפָנֵי רֵאשׁ-הַשָּׁנָה,
 85 שְׂמָזָה מִשְׂמַע שְׁעוֹד לְפָנֵי רֵאשׁ-הַשָּׁנָה צְרִיף לְהִיּוֹת שׁוֹשׁ
 86 אִשִּׁישׁ, שֶׁהִיא כַּמְבוֹר הַשְּׂמַחָה שֶׁל חַג הַסּוּכוֹת וְלְפִי הַנ"ל הָרִי זֶה

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

41 קבלת מלכותו יתברך וכאמור שאם צריכה להיות שמחה בקיום
 42 המצוות, קל וחומר שצריכה להיות שמחה בקבלת עול מלכות שמים שהיא
 43 ההכנה וההקדמה לקיום המצוות. וכמו אדם הראשון שנאמר בו³⁵
 44 כשמתחף יצירך הוא אדם הראשון שהיה יציר כפיו של הקדוש ברוך הוא
 45 בגן-עדן מקדם, דענין
 46 השמחה של אדם הראשון בגן עדן
 47 היתה על מה שהמליך את
 48 הקב"ה למלך על כל הארץ, ו
 49 ואמר לכל הנבראים³⁶ ביום
 50 בריאתו (הוא היום השישי למעשה
 51 בראשית שנקבע כראש השנה) בואו
 52 נשתחוה ונכרעה נכרעה לפני
 53 הוי' עושנו³⁷. ובפרט אחרי
 54 מתן-תורה, אחרי הגילוי
 55 דאמת נגלית גוי', כפי שהוא
 56 מתואר בתפילת מוסף של ראש השנה
 57 שאז במתן תורה בטלה הגזרה
 58 דתחתונים לא יעלו למעלה
 59 כדברי המדרש הממשיל את המצב
 60 הרוחני של העולם לפני מתן תורה
 61 למלך שגור על שתי מדינות שבני
 62 האחת לא יבואו לשנייה ואחר כך
 63 ביטל את הגזירה, וכך לפני מתן תורה
 64 לא היתה אפשרות ליצור חיבור בין
 65 גשמיות ("תחתונים") לרוחניות
 66 ("עליונים") ובמתן תורה בטלה הגזירה
 67 ומאז מלכותו של הקדוש ברוך הוא
 68 ופעולתו בעולם היא ביתר שאת לגבי
 69 המצב שהיה בקבלת המלכות עם
 70 בריאת אדם הראשון.
 71 ומזה באים בקרוב ממש
 72 לענין שוש אשיש לשון
 73 עתיד, דבעתיקא איתמר³⁸,
 74 כדברי זוהר שהדברים אמורים על
 75 בחינת "עתיק יומין" (בחינה רוחנית
 76 גבוהה ונעלית ב"כתר עליון" שלמעלה מהספירות כשם שהכתר הוא מעל
 77 הראש, ונקראת "עתיק יומין" כי היא "נעתקת", נבדלת, מהתגלות) אלא שזהו
 78 המצב בזמן הזה והפסוק נדרש גם בלשון עתיד ומדבר על הגאולה השלימה
 79 והכוונה בגילוי פנימיות עתיק לעתיד-לבא, במהרה בנימינו
 80 ממש.

1 שיהי להעבודה זמן שמחתינו שלאחרי ראש-השנה ומדוע
 2 נקבעה ההפטר הזו לפני ראש השנה?
 3 ויש לומר הביאור בזה, משום שהעבודה הראש-השנה
 4 וכו' על כל פרטי התוכן הפנימי שלה שהוא הכרת המלך וקבלת עול
 5 מלכות שמים וביניין המלכות' ככל
 6 הפרטים האמורים לעיל בהרחבה,
 7 היא על-ידי הקדמת השמחה
 8 שהיא שמחה של מצוה
 9 והפסוק "שוש אשיש" (שאמנם מדבר
 10 על חג הסוכות, זמן שמחתנו)
 11 (ולדוגמא, בתיא פרק כו: "ומקרא
 12 מלא דבר הכתוב תחת אשר לא עבדת
 13 את ה' אלוךך בשמחה וגו', ונודע לכל
 14 פירוש האר"י ז"ל על פסוק זה",
 15 שהעונש, רחמנא ליעלן, הכתוב
 16 בהמשך הפסוק הוא לא על העדר
 17 עבודת ה' לגמרי אלא על העדר
 18 העבודה בשמחה), כפי שהולך ומבאר.
 19 כי הגה בראש-השנה היא
 20 קבלת עול מלכות שמים,
 21 והרי אמרו רבותינו ז"ל³⁴
 22 בגמרא בטעם הדבר שפרשת "שמע"
 23 קודמת לפרשת "והיה אם שמע"
 24 קבלו מלכותי באמירת "שמע
 25 ישראל" ואחר-כך אגזור
 26 עליכם גזירות תשמעו אל כל
 27 מצוותי", דמזה מוכן דכמו
 28 שבקיום הגזירות שהם
 29 המצוות צריכה להיות שמחה
 30 של מצוה, על-דרך-זה ועל-
 31 אחת-פמה-וכמה שצריך
 32 להיות ענין השמחה בקבלת
 33 עול המלכות בכלל שהרי
 34 היא היסוד וההכנה לקיום
 35 המצוות. ולכן בגלל החשיבות
 36 הגדולה של השמחה כיסוד והכנה לכל קיום המצוות הגה אף שבזמן
 37 בפועל מבחינת סדר הדברים למעשה צריך להיות בתחלה ענין
 38 הגילה ברעה בראש-השנה, ורק אחר-כך השמחה
 39 הגלויה בסוכות, מפל-מקום מודגש כבר לפני-זה עור לפני
 40 ראש השנה שאז ענין של שמחה גדולה ביותר, על

(34 מכילתא יתרו כ, ג. 35) נוסח ברכות נישואין. (36) פרקי דר"א פי"א. ובכ"מ. (37) תהלים זה, ו. (38) זח"ג קלג, א.